

Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο

Τόμ. 12, Αρ. 1 (2021)

Τεύχος 12

Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο®

Διεθνής περιοδική έκδοση παιδαγωγικών προβληματισμών

Θεματικός τόμος:

"Προσεγγίσεις ανάλυσης κινηματογραφικής ταινίας στην εκπαίδευση"

Διεύθυνση-Έκδοση περιοδικού:

Αθανασιάδης Ηλίας, Βρατσάλης Κώστας,
Σκούρτου Ελένη, Σοφός Αλιβίζος

© Αθανασιάδης Ηλίας, Βρατσάλης Κώστας, Σκούρτου Ελένη και Σοφός Αλιβίζος

Επιμέλεια 12^{ου} τεύχους
Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός

Γλωσσική Επιμέλεια 12^{ου} τεύχους
Κανύχης Παναγιώτης

ISSN 1790-5532

Το περιοδικό παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο, όπως και η γλώσσα, δεν έχει καμία κατασκευαστική αξία παρά μόνο αξία χρήσης. Γι' αυτό και προσιμότητα δωρεάν.

Βιβλιοπαρουσίαση: Κινηματογράφος & δημιουργική γραφή: Μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού

Παναγιώτης Κανύχης

doi: [10.12681/revmata.32051](https://doi.org/10.12681/revmata.32051)

Copyright © 2022, Παναγιώτης Κανύχης

Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-sa4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-sa4/#).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κανύχης Π. (2022). Βιβλιοπαρουσίαση: Κινηματογράφος & δημιουργική γραφή: Μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού. *Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο*, 12(1), 147-149. <https://doi.org/10.12681/revmata.32051>

Βιβλιοπαρουσίαση:
Κινηματογράφος & δημιουργική γραφή: Μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού

Παναγιώτης Κανύχης¹
p.kanychis@aegean.gr

Γρόσδος, Σ. (2018).

Κινηματογράφος & δημιουργική γραφή: Μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού.
Χανιά: Πολιτιστική Εταιρία Κρήτης - Πυξίδα της Πόλης.

- Πώς προσεγγίζουμε με τα παιδιά μια κινηματογραφική ταινία;
- Με ποιες δράσεις τα παιδιά αποκτούν δεξιότητες συγγραφής πρωτότυπων σεναρίων;
- Πώς μετατρέπουμε μια λογοτεχνική ιστορία σε σενάριο;
- Οι κινηματογραφικές ταινίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ερεθίσματα και πρότυπα τεχνικής για τη συγγραφή σεναρίων ή αφηγήσεων;
- Ποια είναι τα βήματα δημιουργίας ψηφιακών ιστοριών;

Αυτά τα ερωτήματα σε συνδυασμό με ένα πλήθος δραστηριοτήτων κινηματογραφικού γραμματισμού και δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής (για μικρούς και μεγάλους) που χρησιμοποιούν ως ερέθισμα τις κινηματογραφικές ταινίες, είναι κάποια από τα θέματα που πραγματεύεται, αναλύει και προτείνει το εξαιρετικό αυτό βιβλίο του Σταύρου Γρόσδου με τίτλο: *Κινηματογράφος & δημιουργική γραφή: Μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού*.

Ο Σταύρος Γρόσδος είναι διδάκτορας οπτικοακουστικού γραμματισμού και δημιουργικής γραφής στην Εκπαίδευση της Παιδαγωγικής Σχολής του Α.Π.Θ., με μεταπτυχιακές σπουδές στη διδακτική της Γλώσσας. Διατέλεσε Σχολικός Σύμβουλος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

---

¹ Εκπαιδευτικός Α/θμιας εκπαίδευσης, Αποσπασμένος στο Παν. Αιγαίου.

(2007- 2018). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από τα ζητήματα της διδακτικής της γλώσσας, της διδακτικής της τέχνης, της δημιουργικής γραφής και του οπτικοακουστικού γραμματισμού. Δίδαξε δημιουργική γραφή ως εξωτερικός συνεργάτης, στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Είναι πιστοποιημένος επιμορφωτής εκπαιδευτικών Β' επιπέδου στις Τ.Π.Ε. και υπήρξε επιμορφωτής εκπαιδευτικών στο Πρόγραμμα Φιλιανγνωσίας του Ε.ΚΕ.ΒΙ. και επιμορφωτής/σύμβουλος προώθησης στα Νέα Προγράμματα Σπουδών, στο γνωστικό αντικείμενο Γλώσσα/ Λογοτεχνία. Εργάστηκε ως επιμορφωτής εκπαιδευτικών στο 2^ο ΠΕΚ Θεσσαλονίκης, στο ΠΕΚ Καβάλας, στο ΠΕΚ Κοζάνης και διατέλεσε Υποδιευθυντή/ υπεύθυνος επιμορφωτικών προγραμμάτων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο 1^ο ΠΕΚ Θεσσαλονίκης και στο 2^ο ΠΕΚ Θεσσαλονίκης. Υπήρξε μέλος και παραγωγός διδακτικού υλικού του Προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ-Εκπαίδευση και Πολιτισμός (1995-2003). Είναι δημιουργός και εμψυχωτής στο πρόγραμμα κινηματογραφικού γραμματισμού: *Cineγραφήματα* (Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων). Έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά και έχει εισηγηθεί σε συνέδρια.

Το παρόν βιβλίο συνολικά 176 σελίδων, εκδίδεται από τον εκδοτικό οίκο *Πολιτιστική Εταιρία Κρήτης - Πυξίδα της Πόλης* που έχει ως έδρα τα Χανιά της Κρήτης. Απευθύνεται σε όλο το αναγνωστικό κοινό και κυρίως σε εκπαιδευτικούς, εμψυχωτές - εμψυχώτριες των εργαστηρίων, γονείς, φοιτητές και φοιτήτριες.

Ένα από τα πολλά πλεονεκτήματα που έχει να προσφέρει το βιβλίο είναι πως μελετώντας το και έχοντας προσεγγίσει ένα πλήθος διδακτικών πολυπαραδειγματικών προτάσεων, θα είστε ικανοί να σχεδιάζετε δραστηριότητες προσέγγισης κινηματογραφικών ταινιών για παιδιά μέσα και έξω από το σχολείο, να σχεδιάζετε και να υλοποιείτε δραστηριότητες δημιουργικής γραφής με ερεθίσματα τις κινηματογραφικές ταινίες και να εμψυχώνετε τα παιδιά στην παραγωγή απλών κινηματογραφικών προϊόντων, μέσα σε εργαστήρια με ανοικτό περιβάλλον, πλούσιο σε ερεθίσματα, ποικιλία δράσεων και εκπλήξεις.

Το βιβλίο αναπτύσσεται σε τέσσερα κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο, εξετάζεται η σχέση λογοτεχνίας και κινηματογράφου. Παρουσιάζονται οι ομοιότητες και οι διαφορές ανάμεσα στον μυθιστορηματικό και τον κινηματογραφικό λόγο και αναλύεται η θεωρία της προσαρμογής ή της μεταφοράς λογοτεχνικών αφηγήσεων στον κινηματογράφο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, ορίζεται η έννοια του κινηματογραφικού γραμματισμού και αποσαφηνίζονται οι διαστάσεις του (το παιδί θεατής, το παιδί κριτικός και το παιδί δημιουργός). Αναλύονται τα είδη των θεατών και οι μηχανισμοί θέασης της κινηματογραφικής ταινίας. Προτείνονται ερεθίσματα/δραστηριότητες προσέγγισης κινηματογραφικών ταινιών από τα παιδιά. Στη συνέχεια, ένα πλήθος δραστηριοτήτων στοχεύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικές με τη φωτογράφιση και την αξιοποίηση της φωτογραφικής μηχανής, ως προπομπός στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του κινηματογραφικού γραμματισμού.

Στο τρίτο κεφάλαιο, αναπτύσσεται η σχέση κινηματογράφου και δημιουργικής γραφής, διαμέσου δραστηριοτήτων. Τεχνικές δημιουργικής γραφής χρησιμοποιούνται για να αποκτήσουν τα παιδιά δεξιότητες συγγραφής πρωτόλειων πρωτότυπων σεναρίων απλών οπτικοακουστικών προϊόντων (ταινίες μικρού μήκους, συνεντεύξεις, διαφημίσεις, trailers κ.ά.), μετατροπής λογοτεχνικών κειμένων σε σενάρια (μεταφορά - διασκευή), παρεμβάσεων και αλλαγών στην αφηγηματική δομή υφιστάμενων σεναρίων και συγγραφής λογοτεχνικών αφηγήσεων με ερεθίσματα κινηματογραφικές ταινίες.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τέσσερις παραδειγματικές διδακτικές εφαρμογές κινηματογραφικού γραμματισμού, τέσσερα πολύωρα "μαθήματα", για παιδιά προεφηβικής ηλικίας (Γ' έως ΣΤ Δημοτικού) και εφηβικής ηλικίας (Γυμνασίου και Λυκείου). Αφηγηματικές ταινίες, ταινίες μικρού μήκους και ταινίες του βωβού κινηματογράφου ακολουθούνται από ένα πλήθος δραστηριοτήτων προσέγγισης των ταινιών, δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής και δραστηριοτήτων δημιουργικής έκφρασης (σύνδεση με άλλες μορφές έκφρασης).

Ολοκληρώνοντας την ανάγνωση του παρόντος βιβλίου, συνειδητοποιήσαμε πόσο δίκιο έχει ο συγγραφέας δηλώνοντας πως: *« Η θέαση της κινηματογραφικής ταινίας αποτελεί για τα παιδιά ίσως την πιο ολοκληρωμένη προσομοιωτική κατάσταση, συμμετοχή σε μία έμμεση και σκοπούμενη εμπειρία, που προσφέρει τα περισσότερα στοιχεία της επικοινωνιακής διαδικασίας. Η κινηματογραφική ταινία έχει την ικανότητα να μας φέρνει σε επαφή με την πραγματικότητα (αυτή που δημιουργεί ή αυτή που υπάρχει), αλλά την ίδια στιγμή μας ωθεί προς το υπερβατικό, το υπερρεαλιστικό, επειδή ακριβώς αυτή η πραγματικότητα πρέπει να συλληφθεί από τη φαντασία».*

Σας ευχόμαστε Καλή ανάγνωση με ένα απόφθεγμα του Γάλλου συγγραφέα, ιστορικού τέχνης και πολιτικού **Αντρέ Μαλρό**: *«Ο άνθρωπος που ζει με το βιβλίο δεν αισθάνεται ποτέ μοναξιά».*